

Sources for Mauryan History

1. Literary Sources

» **కౌటిల్యుని అర్థశాస్త్రము:** ఇది మౌర్యులకు అత్యంత ముఖ్యమైన సాహిత్య మూలం. ఇది ప్రభుత్వం మరియు రాజకీయాలకు సంబంధించిన గ్రంథం. ఇది మౌర్యుల కాలం నాటి రాజకీయ మరియు ఆర్థిక పరిస్థితుల యొక్క స్పష్టమైన మరియు పద్ధతి విశ్లేషణను అందిస్తుంది.

» **మెగస్తనీస్ ఇండికా :** మెగస్తనీస్ చంద్రగుప్త మౌర్యుని ఆస్థానంలో సెలెకస్ నికేటర్ రాయబారి. అతని 'ఇండికా' అన్ని విదేశీయుల ఖాతాలలో మౌర్యుకు సంబంధించినది. కానీ దాని అసలు కాపీ పోయింది మరియు ఇది స్ట్రాబో, డయోడోరస్, అరియన్, ప్లూటార్క్ మరియు ఫ్లిన్ మరియు జస్టిన్ వంటి లాటిన్ రచయితల వంటి క్లాసికల్ గ్రీకు రచయితల వచనంలో ఉల్లేఖనాలుగా మాత్రమే మిగిలిపోయింది. ఇది మౌర్య పరిపాలన, 7-కుల వ్యవస్థ, 'భారతదేశంలో బానిసత్వం మరియు వడ్డీ వ్యాపారం మొదలైన వాటిని సూచిస్తుంది.

» **విశాఖ దత్త 'ముద్ర రాక్షస' :** ఇది గుప్తుల కాలంలో వ్రాయబడినప్పటికీ, చంద్రగుప్త మౌర్య నందాలను పడగొట్టడానికి చాణక్యుడి సహాయాన్ని ఎలా పొందాడో వివరిస్తుంది. అది కాకుండా, ఇది ప్రస్తుత సామాజిక-ఆర్థిక పరిస్థితుల యొక్క అద్భుతమైన ఖాతాను అందిస్తుంది.

» **పురాణాలు :** అవి మతపరమైన బోధనలతో వ్యాపించిన ఇతిహాసాల సమాహారం అయినప్పటికీ, అవి మనకు మౌర్య రాజుల కాలక్రమం మరియు జాబితాలను అందిస్తాయి.

» బౌద్ధ సాహిత్యం

1. భారతీయ బౌద్ధ గ్రంథం జాతకాలు (బుద్ధుని పూర్వ జన్మల 549 కథలను వివరించే సుత్తపిటక ఖుద్ధాక్కికాయలో ఒక భాగం) మౌర్యుల కాలం నాటి సామాజిక-ఆర్థిక పరిస్థితుల యొక్క సాధారణ చిత్రాన్ని వెల్లడిస్తుంది.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

2. సిలోనీస్ బౌద్ధ చరిత్రలు దీప వంశం మరియు మహా వంశం శ్రీలంకకు బౌద్ధమతాన్ని వ్యాప్తి చేయడంలో అశోకుడు పోషించిన పాత్రను వివరిస్తాయి.
3. టీబెటన్ బౌద్ధ గ్రంథం దివ్యవదన అశోకుని గురించి మరియు బౌద్ధమత వ్యాప్తికి అతని ప్రయత్నాల గురించి సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.

2. Archaeological Sources

» **అశోకుని శాసనాలు** : భారత ఉపఖండంలో అనేక ప్రదేశాలలో రాతి శాసనాలు, స్తంభ శాసనాలు మరియు గుహ శాసనాలు ఉన్నాయి. 1837లో జాన్స్ ప్రిన్స్ చేత అర్ధాన్ని విడదీసిన తర్వాత మరియు 20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో ఈ శాసనాల రచయితగా అశోకుడిని గుర్తించిన తర్వాత మాత్రమే వాటి ప్రాముఖ్యత గుర్తించబడింది. వాటిలో ఎక్కువ భాగం అశోకుడు ప్రజలకు చేసిన ప్రకటనల స్వభావంలో ఉన్నాయి మరియు వారిలో ఒక చిన్న సమూహం మాత్రమే బౌద్ధమతాన్ని తన స్వంత అంగీకారాన్ని మరియు సంఘ (కమ్యూన్)తో అతని సంబంధాన్ని వివరిస్తుంది. ప్రాకృత భాష వాటిలో ఉపయోగించబడినప్పటికీ, లిపి ప్రాంతాలను బట్టి మారుతూ ఉంటుంది (వాయువ్యంలో ఖరోష్ఠి, పశ్చిమాన గ్రీకు మరియు అరామిక్ మరియు తూర్పు భారతదేశంలోని బ్రాహ్మీ).

» **ఇతర శాసనాలు** : రుద్రదమన్ యొక్క జునాగఢ్ రాతి శాసనం, U.P.లోని గోరఖ్ పూర్ జిల్లాలో సోహగౌరా రాగి ఫలకం శాసనం, బంగ్లాదేశ్ లోని బోగారా జిల్లాలో మహాస్థాన్ శాసనం. - ఇవన్నీ నేరుగా మౌర్యుల కాలానికి సంబంధించినవి, అయితే అవి అశోకుడి కాలం కానవసరం లేదని నమ్ముతారు.

» **వస్తు అవశేషాలు** : చంద్రగుప్త మౌర్యుని చెక్క ప్యాలెస్, నార్తర్న్ బ్లాక్ పాలిష్ట వేర్ (NBPW), కుష్ఠారర్ (పాట్నా) మరియు ఇతర ప్రదేశాలలో లభించిన వెండి మరియు రాగి పంచ్-మార్క్ నాణేలు మౌర్యుల కాలం నాటి అవశేషాలు.

Origin of the Mauryas

- » పురాణాలు వారిని శూద్రులుగా అభివర్ణించాయి
- » విశాఖదత్త 'ముద్రాక్షస' వృషల్ / కుల్లీన (తక్కువ వంశం) అనే పదాలను ఉపయోగిస్తుంది.
- » జస్టిన్ వంటి క్లాసికల్ రచయితలు చంద్రగుప్తుడిని వినయపూర్వకమైన వ్యక్తిగా మాత్రమే అభివర్ణించారు.
- » రుద్రదమన్ (క్రీ.శ. 150) యొక్క జనాఘర్ శిలా శాసనం కొన్ని పరోక్ష ఆధారాలను కలిగి ఉంది, మౌరీ వైశ్య మూలానికి చెందినవాడని సూచిస్తుంది.
- » బౌద్ధ రచన, మరోవైపు, మౌర్య రాజవంశాన్ని బుద్ధుడు చెందిన శాక్య క్షత్రియ వంశంతో అనుసంధానించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. వారి ప్రకారం, మౌర్యులు వచ్చిన ప్రాంతం నెమళ్లతో నిండి ఉంది (మోర్ కాబట్టి వాటిని 'మొరియాద్' అని పిలుస్తారు. బౌద్ధులు అశోకుని (వారి పోషకుడు) యొక్క సామాజిక స్థానాన్ని పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని దీని నుండి స్పష్టమవుతుంది. మరియు అతని పూర్వీకులు.
- » ముగింపులో, మౌర్యులు మోరియా తెగకు చెందినవారని మరియు ఖచ్చితంగా తక్కువ కులానికి చెందినవారని మనం చెప్పగలం, అయినప్పటికీ ఏ తక్కువ కులం అనేది స్పష్టంగా తెలియలేదు.

Chandragupta Maurya : 322 BC-298 BC

- » చంద్రగుప్తుడు చివరి నందా పాలకుడు ధనానందుడిని పదవి నుంచి తొలగించి మరియు కొటిల్య (చాణక్య) సహాయంతో క్రీ.పూ 322 పాట్లీపుత్రైన్ ను ఆక్రమించాడు.
- » 305 BCలో, చంద్రగుప్తుడు మౌర్య 500 ఏనుగులకు ప్రతిగా అరియా (హెరాత్), అరచోసియా (కంధర్), గెడ్రోసియా (బలూచిస్తాన్) మరియు పరోపనిసడే (కాబూల్)తో సహా విస్తారమైన భూభాగాన్ని లొంగిపోయిన సెలెకస్ నికేటర్ ను ఓడించాడు. చంద్రగుప్తుడు మరియు సెలెకస్ మధ్య జరిగిన ఒప్పందం ప్రకారం, హిందూకుష్ వారి రాష్ట్రాల మధ్య సరిహద్దుగా మారింది.
- » మెగస్తనీస్ సెలెకస్ నికేటర్ ద్వారా చంద్రగుప్తుడు మౌర్యుని ఆస్థానానికి పంపిన గ్రీకు రాయబారి.
- » చంద్రగుప్తుడు జైన మతస్థుడు అయ్యాడు మరియు భద్రబాహుతో కలిసి శ్రావణబెల్గోలా (కర్ణాటక) చంద్రగిరి

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

కొండకు వెళ్ళాడు, అక్కడ అతను నెమ్మదిగా ఆకలితో మరణించాడు (కాయ-క్లేషా/సలేఖాన్).

» చణగుప్త మౌర్యుని హయాంలో మొదటిసారిగా ఉత్తర భారతదేశం మొత్తం ఏకమైంది.

» వాణిజ్యం వృద్ధి చెందింది, వ్యవసాయం నియంత్రించబడింది, తూనికలు మరియు కొలతలు ప్రమాణీకరించబడ్డాయి మరియు డబ్బు వినియోగంలోకి వచ్చింది.

» పన్నులు, పారిశుధ్యం మరియు కరువు ఉపశమనం రాష్ట్ర ఆందోళనలుగా మారాయి.

Bindusara : 298 BC-273 BC

» చంద్రగుప్త మౌర్యుని తరువాత అతని కుమారుడు బిందుసారుడు రాజయ్యాడు.

» బిందుసార, అమిత్రోచేట్స్ (సంస్కృత పదం అయిన అమిత్రాఘట అనే పదం నుండి ఉద్భవించినది అంటే శత్రువులను సంహరించేవారు) అని పిలవబడే బిందుసార, డెక్కన్ (మైసూర్ వరకు) తన ఆయుధాలను మోసుకెళ్ళినట్లు చెబుతారు.

» బిందుసార సిరియాకు చెందిన ఆంటియోకస్ Iని కొంచెం తీపి వైన్, ఎండిన అత్తి పండ్లను మరియు ఒక సోఫిస్ట్ను పంపమని అడిగాడు. ఆంటియోకస్ నేను వైన్ మరియు అత్తి పండ్లను పంపాను, కానీ గ్రీకు తత్వవేత్తలు అమ్మకానికి లేరని మర్యాదగా సమాధానం ఇచ్చాడు.

» బిందుసారుడు అజీవికలను ఆదరించాడు.

Ashoka (273 BC - 232 BC)

» బౌద్ధ గ్రంథాల ప్రకారం, బిందుసారుని కుమారుడైన అశోకుడు జన్మించినప్పుడు, అతని తల్లి, బిడ్డను కలిగి ఉన్నందుకు సంతోషిస్తూ, 'ఇప్పుడు నేను అశోకుడిని' అని, అంటే, దుఃఖం లేకుండా చెప్పింది. కాబట్టి ఆ బిడ్డకు పేరు పెట్టారు.

» బిందుసారుని మరణంపై రాకుమారుల మధ్య సింహాసనం కోసం పోరాటం జరిగినట్లు అందుబాటులో ఉన్న ఆధారాలను (ప్రధానంగా బౌద్ధ సాహిత్యం) బట్టి తెలుస్తోంది. బౌద్ధ సంప్రదాయం ప్రకారం, అశోకుడు తన 99 మంది సోదరులను చంపిన తర్వాత సింహాసనాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు మరియు చిన్నవాడైన టీస్సాను విడిచిపెట్టాడు. బిందుసారుని మంత్రి అయిన రాధాగుప్తుడు అతనికి సోదర పోరాటంలో సహాయం చేసాడు.

» ఈ వారసత్వ యుద్ధం నాలుగు సంవత్సరాల (క్రీ.పూ. 273-269) మధ్య కాలానికి సంబంధించినది మరియు సింహాసనంపై తన స్థానాన్ని దక్కించుకున్న తర్వాత మాత్రమే, అశోకుడు 269 BCలో అధికారికంగా పట్టాభిషేకం చేసుకున్నాడు.

» అశోకుని ఆధ్వర్యంలో మౌర్య సామ్రాజ్యం పరాకాష్ఠకు చేరుకుంది. మొదటి సారి, ఉపఖండం మొత్తం, తీవ్ర దక్షిణాన్ని విడిచిపెట్టి, సామ్రాజ్య నియంత్రణలో ఉంది.

» అశోకుడు తన పట్టాభిషేకం జరిగిన 9వ సంవత్సరాలలో క్రీ.పూ.261లో కళింగ యుద్ధం చేశాడు. ఈ యుద్ధంలో జరిగిన ఊచకోతతో రాజు కదిలిపోయాడు మరియు సాంస్కృతిక ఆక్రమణ విధానానికి అనుకూలంగా భౌతిక వృత్తి విధానాన్ని విడిచిపెట్టాడు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, భేరిఘోష స్థానంలో ధమ్మఘోష వచ్చింది.

» అశోకుడు తీవ్ర శాంతికాముకుడు కాదు. అతను అన్ని పరిస్థితులలో శాంతి కోసం శాంతి విధానాన్ని అనుసరించలేదు. అందువలన, అతను తన విజయం తర్వాత కళింగను నిలుపుకున్నాడు మరియు దానిని తన సామ్రాజ్యంలో చేర్చుకున్నాడు.

» అశోకుడు చోళులు మరియు పాండ్యుల రాజ్యాలకు మరియు గ్రీకు రాజులు (ఆంటీయోకస్ II, సిరియా; ఫిలడెల్ఫోస్ టోలెమీ II, ఈజిప్ట్; ఆంటీగోనస్, మెసిడోనియా; మగ్గస్, సిరినా; అలెగ్జాండర్, ఎపిరస్) పాలించిన ఐదు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

రాష్ట్రాలకు మిషనరీలను పంపాడు. అతను సిలోన్ (శ్రీలంక) మరియు సు వర్ణభూమి (బూమా) మరియు ఆగ్నేయాసియాలోని కొన్ని ప్రాంతాలకు కూడా మిషనరీలను పంపినట్లు మనకు తెలుసు.

అశోకుని ధర్మం:

» అశోకుని ధర్మాన్ని మత విశ్వాసంగా పరిగణించలేము. ప్రజలు తమ తల్లిదండ్రులకు విధేయత చూపాలని, బ్రాహ్మణులు మరియు బౌద్ధ సన్యాసులకు గౌరవం ఇవ్వాలని మరియు బానిసలు మరియు సేవకులపై దయ చూపాలని అది నిర్దేశించిన సామాజిక క్రమాన్ని పరిరక్షించడం దీని విస్తృత లక్ష్యం.

» ప్రజలు మంచిగా ప్రవర్తిస్తే స్వర్గాన్ని (స్వర్గం) పొందుతారని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. బౌద్ధ బోధనల లక్ష్యమైన మోక్షాన్ని వారు పొందుతారని ఆయన ఎప్పుడూ చెప్పలేదు.

Mauryan Administration
I. Central Administration

» **రాజు** : మౌర్య ప్రభుత్వం కేంద్రీకృత బ్యూరోక్రసీ, దీనిలో కేంద్రకం రాజు. కొటిల్య / చాణక్యుడు ప్రకారం, రాష్ట్రాలలో 7 అంశాలు ఉన్నాయి (సప్తంగ సిద్ధాంతం) - రాజా (రాజు), అమాత్య (కార్యదర్శులు), జనపద (ప్రాంతం), దుర్గ (కోట), కోశా (నిధి), సేన (సైన్యం) మరియు మిత్ర (స్నేహితుడు). రాష్ట్రంలోని ఏడు అంశాలలో రాజు ఆత్మగా పరిగణించబడ్డాడు.

» **మంత్రి పరిషత్** : రాజుకు మంత్రి పరిషత్ సహాయం చేసింది, వీరిలో సభ్యులు ఉన్నారు -

1. యువరాజా (కిరీటం యువరాజు)
2. పురోహిత (ప్రధాన పూజారి)
3. సేనాపతి (కమాండర్-ఇన్-చీఫ్)
4. మరికొందరు మంత్రులు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

II. Municipal Administration

» కొటిలీ ఒక పూర్తి అధ్యాయాన్ని నగరాకి అంటే నగర సూపరింటెండెంట్ నియమాలకు కేటాయించారు.

శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ అతని ప్రధాన విధి.

» సిస్టమ్ యొక్క మెగస్తనీస్ ఖాతా : ఐదుగురు సభ్యులతో కూడిన 6 కమిటీలు మరియు వాటి విధులు:

1వ - పారిశ్రామిక కళలు

2వ - విదేశీయుల వినోదం

3వ - జనన మరణాల నమోదు

4వ - వాణిజ్యం మరియు వాణిజ్యం

5వ - తయారు చేసిన వస్తువుల బహిరంగ విక్రయం

6వది- విక్రయించిన వస్తువులపై పన్నుల సేకరణ (కొనుగోలు ధరలో 1/10వ వంతు)

III. Army

» మౌర్య పరిపాలన యొక్క అత్యంత అద్భుతమైన లక్షణం భారీ సైన్యాన్ని నిర్వహించడం. వారు నావికాదళాన్ని కూడా నిర్వహించేవారు. మెగాస్తనీస్ ప్రకారం సైన్యం యొక్క పరిపాలనను 30 మంది అధికారులతో 6 కమిటీలుగా విభజించారు, ఒక్కో కమిటీలో 5 మంది సభ్యులు ఉంటారు. వారు :

1. పదాతి దళం
2. అశ్వ దళం
3. ఏనుగులు
4. రథాలు
5. నౌకాదళం
6. రవాణా

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

» మౌర్యుల కాలంలో రెండు రకాల గూడపురుషులు (డిట్టిక్లిప్లు) ఉండేవారు- సంస్థాన్ (స్టేషన్) మరియు సంచారి (సంచారం)

Society & Economy of Mauryan
Economy

- » దాదాపు అన్ని ఆర్థిక కార్యకలాపాలను రాష్ట్రం నియంత్రించింది.
- » రైతుల నుండి వసూలు చేసే పన్ను ఉత్పత్తిలో 1/4 నుండి 1/6 వరకు ఉంటుంది.
- » రాష్ట్రం నీటిపారుదల సౌకర్యాలను (సేతుబంధ) కూడా అందించింది మరియు నీటి-పన్ను వసూలు చేసింది.
- » అమ్మకానికి పట్టణానికి తీసుకొచ్చిన వస్తువులపై కూడా టోల్లు వసూలు చేసి గేటు వద్ద వసూలు చేశారు.
- » మైనింగ్, అటవీ, ఉప్పు, మద్యం విక్రయాలు, ఆయుధాల తయారీ మొదలైన వాటిలో రాష్ట్రం గుత్తాధిపత్యాన్ని పొందింది.
- » నోహగార (గోరఖ్ పూర్ జిల్లా, యు.పి.) రాగి ఫలకం శాసనం మరియు మహాస్థాన (బోగారా జిల్లా, బంగ్లాదేశ్) శాసనం కరువు సమయంలో అవలంబించాల్సిన ఉపశమన చర్యలకు సంబంధించినవి.
- » ముఖ్యమైన ఓడరేవులు: భారుకచ్ / భరోచ్ మరియు సుపారా (పశ్చిమ తీరం), బెంగాల్ లోని తామ్రలిప్తి (తూర్పు తీరం).
- » మౌర్యుల కాలంలో, పంచ్-మార్క్ నాణేలు (ఎక్కువగా వెండి) లావాదేవీల సాధారణ యూనిట్లు.

Society

- » కొటిల్య/చాణక్యుడు/విష్ణుగుప్తుడు పూర్వపు స్మృతి రచయితల వలె వర్ణ వ్యవస్థపై కఠినంగా లేరు.
- » కొటిల్యుని 'అర్థశాస్త్రం' శూద్రులను ఆర్యన్ సమాజంగా చూసింది, ఇది మలేచ లేదా ఆర్యయేతర సమాజం నుండి వేరు చేయబడింది.
- » వైశ్యుల మధ్య అంతరాన్ని తగ్గించడం (వీరిలో ఎక్కువ మంది ఇప్పుడు వాణిజ్యంపై దృష్టి సారిస్తున్నారు, అయితే ఇతరులు సాగును కొనసాగించారు) మరియు శూద్రులు (వీరిలో చాలా మంది ప్రస్తుతం వ్యవసాయదారులు మరియు ఇతరులు చేతివృత్తులవారు).
- » భారతీయ సమాజం 7 తరగతులుగా విభజించబడిందని మెగస్తనీస్ పేర్కొంది:

1. తత్వవేత్తలు
2. రైతులు
3. సైనికులు
4. పశువుల కాపరులు
5. కళాకారులు
6. న్యాయాధికారులు
7. కొన్నిలర్లు

పైన పేర్కొన్న 'తరగతులు' సామాజికంగా కంటే ఆర్థికంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తాయి.

- » భారతదేశంలో బానిసత్వం లేదని మెగస్తనీస్ పేర్కొన్నప్పటికీ; ఇంకా, భారతీయ మూలాల ప్రకారం, మౌర్యుల పాలనలో బానిసత్వం ఒక గుర్తింపు పొందిన సంస్థ. పాశ్చాత్య దేశాలలో మెగస్తనీస్ బానిసత్వం గురించి పూర్తి చట్టపరమైన కోణంలో ఆలోచిస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది.
- » మౌర్య సమాజంలో స్త్రీలు ఉన్నత స్థానం మరియు స్వేచ్ఛను ఆక్రమించారు. కొటిల్య ప్రకారం, స్త్రీలు విడాకులు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

తీసుకోవడానికి లేదా పునర్వివాహం చేసుకోవడానికి అనుమతించబడ్డారు. స్త్రీలు రాజు యొక్క వ్యక్తిగత అంగరక్షకులుగా, గూఢచారులుగా మరియు ఇతర విభిన్న ఉద్యోగాలలో నియమించబడ్డారు.

Mauryan Art

ఆనంద్ కుమారస్వామి మౌర్య కళను రెండు గ్రూపులుగా వర్గీకరించారు:

1. రాయల్ / కోర్ట్ ఆర్ట్: చంద్రగుప్త మౌర్య రాజభవనం (కుష్ఠారర్, పాట్నా) మరియు పాట్లీపుత్ర నగరం, అశోకన్ స్తంభాలు, గుహలు, స్థూపాలు మొదలైనవి.

2. జానపద/పాపులర్ ఆర్ట్

1. యక్ష-యక్షిణి మొదలైన బొమ్మల శిల్పం ఉదా. పర్ణామ్ (మధుర) యక్ష, బేసానగర్/విదిషా (M.P.)కి చెందిన యక్షిణి, దిదర్గంజ్ (పాట్నా)కి చెందిన చన్వర్-బేరర్ యక్షిణి

2. టెర్రకోట వస్తువులు

3. అశోక్ చక్రవర్తి రాతి చిత్రపటం/అశోక్ చక్రవర్తి యొక్క విరిగిన ఉపశమన శిల్పం (కనగనహల్లి, కర్ణాటక).

» మౌర్యులు అశోకుడి కాలంలో రాతి కట్టడాన్ని పెద్ద ఎత్తున ప్రవేశపెట్టారు

» పాట్నా శివార్లలోని కుమ్రార్ వద్ద 80 స్తంభాల హాలు ఉనికిని సూచించే రాతి స్తంభాలు మరియు చెక్క నేల మరియు పైకప్పు యొక్క శకలాలు కనుగొనబడ్డాయి. ఫాహిన్ ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించాడు: 'ఈ ప్యాలెస్‌లు చాలా అందంగా మరియు అద్భుతంగా ఉన్నాయి, అవి మనుషుల కంటే దేవుని సృష్టిగా కనిపిస్తాయి.

» స్తంభాలు మౌర్యుల శిల్పకళా కళాఖండాలను సూచిస్తాయి. ప్రతి స్తంభం ఒకే ఇసుకరాయితో తయారు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

చేయబడింది, వాటి రాజధానులు మాత్రమే సింహం లేదా ఎద్దుల రూపంలో ఉన్న అందమైన శిల్పాలు, పైభాగంలో స్తంభంతో జతచేయబడి ఉంటాయి.

» సారనాథ్ మరియు సాంచిలో నాలుగు సింహాల రాజధాని. 26 జనవరి, 1950న సమత్ యొక్క సింహరాశి రాజధాని భారతదేశ జాతీయ చిహ్నంగా స్వీకరించబడింది.

» రాంపూర్వ మరియు లారియా నందన్గర్లో ఒకే సింహ రాజధాని.

» రాంపూర్వ వద్ద ఒకే ఎద్దు రాజధాని.

» ధౌలి వద్ద చెక్కబడిన ఏనుగు మరియు కల్సి వద్ద చెక్కబడిన ఏనుగు.

» మౌర్య కళాకారులు సన్యాసులు నివసించడానికి రాళ్ల నుండి గుహలను కత్తిరించే అభ్యాసాన్ని ప్రారంభించారు. తొలి ఉదాహరణ గయ (అశోకన్)లోని బరాబర్ గుహలు (సుదామ, వరల్డ్ హాట్, కర్ణ చౌపద, రిషి లోమేష్). ఇతర ఉదాహరణలు గయ (దశరథ్)లోని నాగార్జున గుహలు.

» బుద్ధుని అవశేషాలను ప్రతిష్ఠించడానికి సామ్రాజ్యం అంతటా స్థూపాలు నిర్మించబడ్డాయి. వీటిలో, అత్యంత ప్రసిద్ధమైనవి సాంచి మరియు భర్హుత వద్ద ఉన్నాయి.

Foreign Successors of Mauryas

The Indo-Greeks : 2nd Century BC

» ఇండో-గ్రీకులు (బాక్టీరియన్ గ్రీకులు) మౌర్యుల అనంతర కాలంలో వాయువ్య భారతదేశంలోని మొదటి విదేశీ పాలకులు.

» అత్యంత ప్రసిద్ధ ఇండో-గ్రీక్ పాలకుడు మెనన్సీరి (165 BC-145 BC), దీనిని మిలిండా అని కూడా పిలుస్తారు. అతను నాగసేనుడు లేదా నాగార్జున చేత బౌద్ధమతంలోకి మార్చబడ్డాడు.

» భారతదేశ చరిత్రలో ఇండో-గ్రీక్ పాలన ముఖ్యమైనది ఎందుకంటే వారు పెద్ద సంఖ్యలో నాణేలు విడుదల చేశారు.

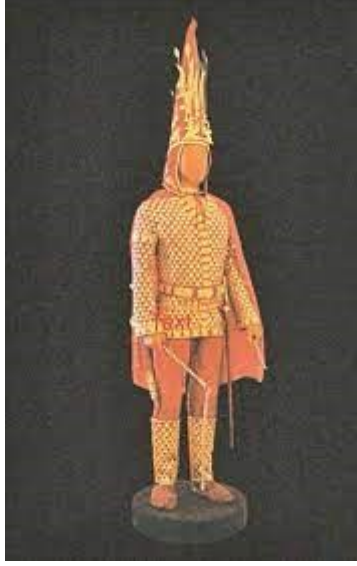
» భారతదేశంలో రాజులకు ఖచ్చితంగా ఆపాదించబడే నాణేలను విడుదల చేసిన మొదటి పాలకులు ఇండో-గ్రీకులు.

» బంగారు నాణేలను విడుదల చేసిన మొదటి వారు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

» వాయువ్య భారతదేశంలో గాంధర్ పాఠశాలకు దారితీసే కళలో వారు హెలెనిక్ అంటే గ్రీకు లక్షణాలను పరిచయం చేశారు.

The Sakas : 1st Century BC-4th Century AD

- » భారతదేశంలోని ఇండో-గ్రీకుల స్థానంలో హైథియన్లు అని కూడా పిలువబడే సకాస్ వచ్చారు.
- » భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో తమ అధికార స్థానాలను కలిగి ఉన్న సకల ఐదు శాఖలలో అత్యంత ముఖ్యమైనది 4వ శతాబ్దం AD వరకు పశ్చిమ భారతదేశంలో పాలించిన శాఖ.
- » భారతదేశంలో అత్యంత ప్రసిద్ధ శక పాలకుడు రుద్రదమన్ (క్రీ.శ. 130-క్రీ.శ. 150). అతను తన సైనిక విజయాలకే కాకుండా (ముఖ్యంగా శాతవాహనులకు వ్యతిరేకంగా) తన ప్రజా పనులకు కూడా ప్రసిద్ధి చెందాడు (అతను మౌర్యుల కాలం నాటి ప్రసిద్ధ సుదర్శన్ సరస్సును మరమ్మత్తు చేసాడు) మరియు సంస్కృతాన్ని ప్రోత్సహించాడు (అతను పవిత్రమైన సంస్కృతంలో మొట్టమొదటి సుదీర్ఘ శాసనాన్ని విడుదల చేశాడు.)
- » భారతదేశంలోని ఇతర ముఖ్యమైన శక పాలకులు నహపాన, ఉషవదేవ, ఘమతిక, చప్టన మొదలైనవి.
- » సుమారు 58 BCలో ఉజ్జయిని రాజు - విక్రమాదిత్యుడు - శకులకు వ్యతిరేకంగా సమర్థవంతంగా పోరాడినట్లు భావిస్తున్నారు. విక్రమ సంవత్సరాలు అనే యుగం 58 BC నుండి లెక్కించబడింది.

The Parthians : 1st Century BC-1st Century AD

» నిజానికి పార్థియన్లు (పహ్లావాలు) ఇరాన్లో నివసించారు, వారు వాయువ్య భారతదేశంలోని శకాలను భర్తీ చేశారు, కానీ శాకాస్ కంటే చాలా చిన్న ప్రాంతాన్ని నియంత్రించారు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

» అత్యంత ప్రసిద్ధ పార్థియన్ రాజు గోండాఫెమెసిస్, అతని పాలన సెయింట్ థామస్ క్రైస్తవ మతం ప్రచారం కోసం భారతదేశానికి వచ్చినట్లు చెబుతారు.

The Kushans : 1st Century AD-3rd Century AD

- » మధ్య ఆసియాలోని ఐదు యూచి వంశాలలో కుషానులు ఒకరు.
- » వారు వాయువ్య భారతదేశంలోని పార్థియన్ల స్థానంలో ఉన్నారు మరియు తరువాత దిగువ సింధు పరీవాహక ప్రాంతం మరియు ఎగువ మరియు మధ్య గంగా పరీవాహక ప్రాంతాలకు విస్తరించారు.
- » మొదటి కుషాన్ రాజవంశాన్ని కడ్పిసెస్ I లేదా కుజుల్ కడ్పిసెస్ స్థాపించారు. రెండవ రాజు కడ్పిసెస్ II లేదా వేమా కడ్పిసెస్ బంగారు నాణేలను విడుదల చేశాడు.
- » రెండవ కుషాను వంశాన్ని కనిష్కుడు స్థాపించాడు. దాని రాజులు ఎగువ భారతదేశంపై కుషాను అధికారాన్ని విస్తరించారు. వారి రాజధానులు పెషావర్ (పురుషపుర) మధురలో ఉన్నాయి.
- » అత్యంత ప్రసిద్ధ కుషాను పాలకుడు కనిష్కుడు (78 AD -101 AD), రెండవ అశోకుడు' అని కూడా పిలుస్తారు. అతను 78 ADలో ఒక శకాన్ని ప్రారంభించాడు, దీనిని ఇప్పుడు శక యుగం అని పిలుస్తారు మరియు దీనిని భారత ప్రభుత్వం ఉపయోగిస్తుంది.
- » కనిష్కుడు మహాయాన బౌద్ధమతానికి గొప్ప పోషకుడు. అతని పాలనలో 4వ బౌద్ధ మండలి కాశ్మీర్లోని కుండలావనలో జరిగింది, ఇక్కడ బౌద్ధమతం యొక్క మహాయాన రూపం యొక్క సిద్ధాంతాలు ఖరారు చేయబడ్డాయి.
- » చివరి గొప్ప కుషాన్ పాలకుడు వాసుదేవ I.
- » కుషానులు తమ సామ్రాజ్యం గుండా ఇరాన్ మరియు పశ్చిమ ఆసియా వరకు చైనా నుండి ప్రారంభమయ్యే ప్రసిద్ధ పట్టు మార్గాన్ని నియంత్రించారు. ఈ మార్గం కుషానులకు గొప్ప ఆదాయ వనరు.
- » భారతదేశంలో బంగారు నాణేలను విస్తృత స్థాయిలో విడుదల చేసిన తొలి పాలకులు కుషానులు.

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

- » కనిష్ఠుని రాజ దర్బారులో చాలా మంది పండితులకు ఆదరణ లభించింది. పార్శ్వ, వసుమిత్ర, అశ్వమోష, నాగార్జున, చరకాండ్ మాతర వంటివారు వారిలో కొందరు.
- » 46-47 ADలో, హిప్పలస్ అనే గ్రీకు నావికుడు పశ్చిమాసియా నుండి భారతదేశానికి రుతుపవనాల సముద్ర మార్గాన్ని కనుగొన్నాడు.

TELUGU

**TS SI & CONSTABLE
2021-22**
TARGET BATCH (Prelims & Mains)
లైవ్ ఇంటరాక్టివ్ బ్యాచ్ తెలుగులో
Starts Jan 4, 2022

తెలుగు

ad

TELUGU

APPSC గ్రూప్-4
Junior Assistant and Computer Assistant
COMPLETE BATCH
(PAPER-1 & 2)
లైవ్ ఇంటరాక్టివ్ బ్యాచ్ తెలుగులో
Starts Jan 17, 2022 7 AM to 9 PM